

టప్.

శ్రీ ఆత్మబోధసిద్ధేశ్వరశతకము

గ్రంథకర్త.

కే. రామస్వామి

పరిధానోపాధ్యాయుడు

హిందూబోర్డు స్కూలు

కలమల్ల.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

ప్రొద్దుటూరు.

శ్రీకానకీమద్రాక్షశాలయందు ముద్రితము.

1930.

గ్రంథకర్త, శ్రీ రామస్వామి.

సంఘితాభిప్రాయములు.

—o—

శ్రీమహామాయణ, బ్రహ్మాండపురాణ బ్రహ్మపురాణాది బహుగ్రంథకర్తలు
కావ్యస్మృతితిర్థ జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు, కడప.

ఆశ్శబోధసిద్ధేశ్వరశతకము గ్రంథకర్తగారిచే ననువదల
డి నాకరంబలంకరించినది. అచ్చున్రతియే నేజూచినది. అం
నందుఁ జదివితినీ. ఇది పేరునుబట్టియే వేదాంతవిషయబోధ
కమని తెలియఁగలదు. గురువు నానతి నీసిద్ధేశ్వరశతకమున
దారించినటు కవియే తెలుపుకొనియెను. గురుసేవామూ
మున వేదాంతరహస్యములఁ గొన్నింటిని గ్రహించినట్లు కః
పట్టు. ఆంధ్రభాషాగురువులు కవిసింహుబిరుదాంచితులు,
తావధానులు, నగు రాజశేఖరులు. పెద్దలనేవించి సముపాది
చిన జ్ఞానసారమును మనమ్ములోనే నశింపజేయక లోక
కారమగునన్న యూహచే నీశతకమునల్లి భగవదర్పణవి
యుట సమందితమార్గమున నెంచెద. ఈశతకము నీపవద్య
యము. మృదుపదములుగలది. ముద్రణస్థానిత్యములు ల
గునవి కొన్ని యున్నవి. ద్వితీయముద్రణమున నవికొల
ను. కవిత్యధోరణిబాగున్నది. వేదాంతము విషయము
నించుక గూఢముగా నర్థమందందుఁ గనఁబడుట సహజ
మన నట్టితావులంగూడ నీకవి కడు జాగ్రూకుఁడై మెలం
నలయును. ఈశతకము పామరులకుంగూడఁ బఠనార్హమై
విధముల శ్లాఘాపాత్రమై యెసంగుఁగాక, ఇట్టి గ్రంథ
నింకనురచించి గ్రంథకర్త జన్మభూమికి విఖ్యాతినీదెచ్చు

దీనింబరించి మానవులు భక్తిభరితస్వాంతులగుదురుగాక భగవంతుఁడగు శ్రీసిద్ధేశ్వరస్వామి యిక్కవిపుంగవున కాయురారోగ్యములు ప్రసాదించి పెంపొందించుఁగాక. కాలమును వృథాసేయక యిట్టి శతకములను గావ్యములను రచించి లోకమునకు మేలుచేసి గ్రంథకర్త దిగంత విశ్రాంతయశుండగుంగాక.

ఇట్లు విన్నవించు విద్యద్విధేయుఁడు,
జనమంచి శేషాద్రిశర్మ.

—o—

శతావధాని వంచానన కవిసింహ జి. వెంకటశేషశాస్త్రిగారు.

ఆత్మబోధసిద్ధేశ్వరశతకము నామూలచూడముగఁజూచితిని. గ్రంథములోని గుణముల లోకులకుఁ బరిచితములఁజేయుతలఁపున నేనీనాలుగువర్ణములను ప్రాయశఃన్నాను. మానవునకుఁ బృథ్వివివేచనయేగాదు, పారిమార్థికజిజ్ఞాసయతి ముఖ్యమైనది. వేదములు, వేదాంతములు, సూత్రములు, గీతలు, లోసగునవెన్నియో మహోత్కృష్ట గ్రంథములు వానికైగలవు. కాని సామాన్యజనులకుఁగూడఁ దత్త్వజిజ్ఞాసయందభిరుచిఁగలిగింప నీశతకమువంటివే ముఖ్యవసరముగానున్నవి. బ్రహ్మము, మాయ, జీవుడు, దేహము, ఇంద్రియములు, వృత్తులు, అవస్థలు, మొదలగువాని నీకవి యింటిలోనివస్తువులనుఁ దల్లి బిడ్డలకు నెఱిఁగించురీతినిఁ బాఠకులకు సుగమముగా నిరూపించియున్నాఁడు. వేదాంతబోధకములగు పద్యగ్రంథములలో నింతకన్న సరళ శైలి నడచుట సర్వసాధారణముగాదు. భాషావిషయక మర్యాదలు చాలవఱకనుసరింపఁబడినవి. శా

స్త్రీయ తర్కములతోఁగాక యనుభవస్ఫూర్తితోఁగోగ్రంథము వ్రాయఁబడినదని రచనాపరిపాటియే తెలుపుచున్నది. “అధికారసంపన్నులే తత్త్వము విచారించవచ్చు” అనుకొనువాఁనిఁగూడ సద్విచారమునకై యీగ్రంథము పురికొల్పిచున్నది. ఈతరుణములో లోకోపకృతికై తమకాలమును జ్ఞానమునుఁగొంతవఱకు వినియోగించిన యీకవిగారి న్యవసాయము శ్లాఘాపాత్రము. ఈకృతివలన పామరలోకము సవ్యత్తుల కభిముఖమై మేలందెడుఁగాక. ప్రోత్సాహితుఁడై గ్రంథకర్త లోకోపకృతికై పెక్కుకృతుల రచించుఁగాక. భగవంతుఁడీయనకాయురారోగ్యములఁ బ్రసాదించుగాక.

ప్రొద్దుటూరు.

21.8.30

}

ఇట్లు,

జి. వేంకటశేషశాస్త్రి.

—o—

విద్యాకా కావ్యపురాణతీర్థ జనమంచి వేంకటసుబ్బిమణ్య శర్మగారు.

“ఆత్మబోధసిద్ధేశ్వరశతకమును” జదివితిని. పద్యముల హృదయములై పరమార్థతత్త్వ ప్రతిపాదకంబులై యెల్లరక సులభంబుగఁ దెలియఁదగిన అవితలైలిలోనున్నయవి. తత్త్వ వివేచనము పద్యరూపముగ విసువారికిని జదువువారికిని నిండ సుగమముగనున్నదని యెల్లవారును నంగీకరింతురు. ఇట్టి లితసరిణి వేదాంతార్థ విచారణంబు సలువఁబూనిన నెట్టి వశేనియు విషయలంపటులుగాక ముముక్షువులగుదురనుట స్పంశయము కాలముననుసరించి యిట్టి విదేశభాషలయంద

రచియించుట లోకమున కుపకృతిసేయుటయని నాతలంపు. వే
దాంతరహస్యములు గీర్వాణభాషయందుండి సద్గురు ముఖం
బున నెఱుంగఁదగియున్నను నిందు సరళముగఁ దెలుపఁబడి
యుండుటచే నియ్యది మోక్షమార్గమునకు నిశ్చేషికనాఁజెప్ప
నొప్పును. ఇట్లే యిక్కవి పలుగ్రంథములరచించి దేశఁబున
కును భాషకును మిగుల వాసిగల్పించి లోకోపకారధురీణుఁ
డై నెగడుఁగావుతమని కోరుచున్నవాఁడ. భగవంతుఁడగు
సిద్ధేశ్వరుఁడు సర్వసిద్ధులనొసంగి యిట్టికృతులననేకముల ని
క్క విచేరచియింప నాయురారోగ్యంబులనిచ్చుఁగాక.

పండితవశంవదుఁడగు హితాభిలాషి

క డ వ.

15.7.30

}

జ. వే. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ.

ఉ పా ధ్వా త ము

ఈ సిద్ధశ్చరితకము ఆధ్యాత్మిక విద్యారహస్యముల
 వెల్లడించునొక చిట్టపొత్తము. గ్రంథక్రమ తొలుతటినుండియు
 వేదాంతస్తవ్యమెరింగి నుజనులనేవించి తత్తన్మర్మము లుపదే
 శింపబడినవాడు. “బ్రహ్మసత్యం జగన్నిశ్య” యను సూత్ర
 మిందు విపులముగఁ జర్చింపబడినది. జీవబ్రహ్మభేద ప్రతిపా
 దనము సహేతుకముగఁ బొందింపబడినది. ఒక్కయెడ న
 ప్రవిధప్రమాణములు ప్రమాణసహితముగ, విచక్షణతతో,
 విపులముగ వ్రాయఁబడియున్నవి. అపరిచితులగువారికిఁ గేవ
 లము గహనమువలెఁ గన్పట్టు వేదాంతవిషయములను సులభ
 శైలి నాంధ్రములోఁ బద్యరూపమున వెలయించుట యొక
 విముఖోద్దేశము. ఇందీతఁడు కృతకృత్యుడయ్యెనని మా
 యాశయము. అన్నిపద్యములకును మికుట మొకేరీతిని దనరా
 రుచున్నది. ఇట్టి సద్గ్రంథముల నాదరించి చదువుటవలనఁ బు
 రుషార్థములలోఁ బూర్వాభిగణ్యమగు మోక్షలక్ష్యనామ్రా
 జ్యము సులభముగఁ గరగతమగుననుటకు సందియముండదు.
 పద్యకవితయందలి విన్నాణమువెలయఁ గవి యనేకస్థలముల
 మంచిమంచి యుపమానములనుఁ బ్రయోగించి యర్థమును
 బెంపొందించెను.

ఈసుకవి వ్రాతప్రతిగానుండుతఱి నీపాత్రమును నాకుఁ
దెచ్చి వినిపించెను. వ్యాకరణ సంబంధములను నేవోహొన్ని
మార్పులమాత్రము చేసితిని. తక్కినవిషయములలోఁ గవిత
యంతయు మంచిస్థితిలోనున్నది. తగినవయస్కుఁడును, వే
దాంతవిద్యోపాసకుఁడునగు నీపిన్నవాఁడింక నిట్టికృతులువ్రా
సి భాషాసేవనొనరించి కీర్తివడయుఁగాతమని కోరుచు నింతటి
తో నుపరమించుచున్నాఁడను.

ఇట్లు,

శతావధాని పంచాసన యి

కవిసింహ. డి. రాజశేఖరశతావధాని.

శ్రీ

—♦ ఈశ్వరస్తుతి. ♦—

శా॥ శ్రీమద్భక్తజనామరద్రుమము గౌరీ-ప్రాణనాథుండు ను
త్రామాద్యవృద్ధిగీశవందితుండు స-ర్వజ్ఞుండులొకైక ర
యోమాణికృష్ణము చంద్రశేఖరుండుమో-క్షప్రాజ్యసామ్రా
జ్యసు
శ్రీమంతుండు దయాసముద్రుడయి ర-క్షించుకొరబ్రహ్మ
టులకొ॥

—♦ గురువరంపరాస్తుతి ♦—

సీ॥ నారాయణుండును-నలువయునువసిష్ట
సంయమింద్రుండును-శక్తిమునియు
పరమవరాశర-వ్యాసులుశుకుండును
గౌడపాదుండుగుణ-గౌరవుండు
గోవిందయోగీంద్ర-గురుండునుశంకర
పద్మపాదాది విద్య-త్ప్రేముఖులు
హస్తామలకతోట-కాచార్యవర్యుల
భాష్యాధికారసం-పన్నమతుల
తే॥ గీ॥ బ్రహ్మవిద్యాధురీణుల-భవ్యమతుల
వేదమూర్తులగురులహృ-దీప్తిధియందు
భక్తితాత్పర్యములతోడ-బ్రస్తుతింతు
అవిరళాత్మానుభవమిచ్చి-యాదరింప॥

—♦ గురుస్తుతి ♦—

ఉ॥ ఆయతదోసకాయలమహాన్వయశీతకరుండు దుర్గమా

మూయరహస్య వేదిసుజనవ్రజపూజ్యః డుమద్గురుండునా
 రాయణధీరుభవ్యచరణాంబురుహదవ్యము నిరంతరా
 మేయమనోజ్ఞభక్తిరతిమిక్కిలిబ్రస్తుతిః జేసునెమ్మదిన్

మ॥ కరుణాదృష్టినితన్ను బాల్యమునప్రక్క జేర్చివేదాంత త
 త్వరహస్యంబులసర్వమున్ దెలిపిపుత్ర ప్రేమమన్నించుమ
 ద్గురుని భాగవతాగ్రగణ్యబుధవంద్యున్ గోవిదున్ సద్గణా
 త్కరునారాయణనాముతండికరణి ధ్యానింపగాఁ జెల్లజే॥

ఉ॥ వ్యాకరణంబుసూత్రములవద్దతిఛందములో మెఱుంగుభా
 షాకృతుల రహస్యమువిశాలరసాగసభేదమర్చముల
 నాకెరిగించినట్టిసుజనవ్రభుని గవినింహనాము దు
 ర్భాకకులాద్ధిచంద్రముని బ్రస్తుతిః జేసెదరాజ శేఖరున్

సీ॥ దక్షిణానిలమునుండముగవీచుచునుండ

నొకనాఁడు మేముగూర్చుండియుండ

నరునితో చేరిన నారాయణునిబోలె

నారాయణగురుడుఁ నన్నుజీరి

త్రయ్యంతవిద్యావి-ధానభేదంబుల

బోధించుచొకకొంత-ప్రౌద్ధబోవ

లధ్యాత్మవిద్యామ-హత్వంబుదెలియంగ

సిద్ధేశతకంబు-చేయవలయు

తే॥ గీ॥ ననుచుకొరికగల దైన-వ్యవధిచాల

దనిననీకూర్చినీచర-ణాంబుజముల

దలచినేవ్రాయదొరకొందు దయనహింపు

మనుచు ప్రార్థించితిని మంచి - దనియెనతఁడు
 తే! గీ॥ నగరిబలిదకులంబున - నయముతోడ
 జనన మొందియునుజ్ఞాన - ఘనులకృపను
 శుద్ధచైతన్యమేకమా - సిద్ధమూర్తి
 కర్పితంబుగళతకంబు - నల్లినాడ!
 నీ! పెడకంటికులవార్తి - విధుబింబమగుచునా
 నేవల్లవంశమ్ము - నెగడజేయు
 మెనూరురెడ్డిర - మామూర్తినాగనూం
 బలపూర్వపుణ్యత - పఃఫలంబు
 గాగసూరారెడ్డి - గణనీయకీర్తియె
 యెఱుగుంటలపురాన - నెసగుచుండు
 అతడువ్రాసేవ - నాత్మవృత్తిగబూని
 యగ్ధారిసంఘంబు - నాదరించు
 తే! గీ॥ ఇతడెనేచురచించు సి - దేశశతక
 మచ్చుపేయించెనిపుడుదే - వాదిదేవు
 డాయురారోగ్యభోగ భాగ్యములనిచ్చి
 పరమకృపతోడనతనికా - పాడుగాఁతః

శ్రీ ఆత్మబోధ సిద్ధేశ్వర శతకము.

సీ॥ శ్రీకరంబమలర-త్నాకరంబానంద

శేఖరంబతుల సు-శేయమగుచు

అద్వితీయాత్మకం - బాద్యంతవిద్యయా

వేదాంతసారసం - వేద్యమగుచు

ధీనాక్షి విదితమై - ధేయస్వరూపమై

సచ్చిదానంద వి - చారమగుచు

అందమై శ్రుతిలతా - కందమై యలరారు

పరతత్వరూపమై - బ్రహ్మమగుచు

తే॥ గీ॥ బుధజనవ్రాతసంప్రాప్తబోధమగుచు

నంగరహితులవిషలాంత - రంగమందు

భూరియశమునవిలసిల్లు - భుజగభూష

భవ్యసిద్ధేశ్వరమల్ల - భవవినాశ॥

2

సీ॥ లయకారిరుద్రుడు - లయముజేయుచునుండు

ననవరతంబుదా - ననెడివార్త

ర్వబ్రహ్మాండంబు - సాక్షిమాత్రునియందు

లీనమైయుండుట-గాన లేదె

ఆహ్లాసమునువీడి-విజ్ఞానరూపమై

నిజవిలాసంబున-నిలిచియుండు

యద్రబీజంబుదా-భద్రహాచిన్ముద్ర

నిర్విద్రముద్రయై-నిలిచియుండు

తే! గీ॥ సర్వసంసారభారనా-శంబుకతన

సర్వసంహారకత్వంబు-సరగదాల్పి

సర్వమంగళనికురంబ-సహితుడగుదు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శభవవినాశ॥

సీ॥ సుఖముస్వభావమై-సాంపుమీరఁగదా

శంకరాహ్వయమిది-సాగ్రమయ్యె

ఆనందరూపమై-యలరుచుండఁగదా

కలధాతకుధరంబు-నెలవుగలిగె

సంగహీనోంకార-సారమాట నెకదా

శివనామవిఖ్యాతి-సిద్ధమాయె

చిత్సుఖరూపమై-శ్రేయమొందఁగదా

శంభునామంబు ప్ర-శస్తమయ్యె

తే! గీ॥ నిగమనిగదిత! విశ్వేశ!-నిత్యనత్య!

శ్రీమహాదేవ! దేవేశ! శ్రీమహేశ!

ఈశనినుబ్రస్తుతింప ర-మేశువశమె

శ్రీఆత్మబోధసిద్ధేశ్వర శతకము.

3

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శభవవినాశః॥

4

మలజ్ఞానాగ్ని-సంహర్షిశేషివై
కామననంగుగా-గాల్పినావు
చిద్విలాసోల్లాస-చిన్మయమూర్తివై
త్రిపురరాక్షసులప-ధించినావు
అసృశమైసజ్ఞా-నానందమూర్తివై
విషముఁగుత్తుకఁదాల్చి-వెలసినావు
కాండమేపారగా-రుద్రుఁడవై దత్తు
నధ్వరాజ్ఞానంబు-నడచినావు
తే! గీ॥ ఎఱుఁగలేరునీమహిమలు-హరియబ్రహ్మ
చిరశుభాకారమంగళ-చిత్స్వరూప
అద్వితీయాత్మబ్రహ్మమై-యలరుమూర్తి
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శభవవినాశః॥

5

సీ॥ పురుషహకారంబు-భూరిమయంబైన
శక్తిసకారంబు-సరవితోడ
సగుణనిర్గుణముల-సారభూతంబన
చిచ్ఛిందురూపంబు-చేరనదుమ
హంసయైపరగిదే-హంశమేచాయత
ప్రాకుస్సుకరణిసం-వ్యాప్తమగుచు
దేహతాదాత్మ్యంబు-దృఢముగాదోచిదే

హాప్రాణములుస్థిర-మనుటవలన

తే। గీ॥ జీవుఁడజ్ఞానబద్ధుఁడై - చెడునుదుఃఖ
మస్థిరత జడత్వమునొంది - యగుచుండు
జనసమరణాది దురితసం - సక్తుఁడగుచు
భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల - భవవినాశ॥

6

సీ॥ శుద్ధజీవుఁడుదేహ - బద్ధతజడుఁడగు
జడదేహిజ్ఞానాప్తి - జడతబాయు
విద్యయుభ్రాంతిన - విద్యయైపెంపొంది
బుద్ధినడంచియు - భూరిమహిమ
ఆవరణంబుచే - నఖిలంబుగప్పియు
విశ్వేశక్తిచే - విశదమగుచు
నానావిధంబుల - నామరూపములొంది
దృశ్యరూపంబున - దెలుపుచుండు

తే। గీ॥ ఇట్టిమాయయై విజ్ఞాన-దృష్టిచేత
జెడినకార్యంబువెంటనే - చెడునుగాన
బ్రహ్మమొక్కఁడెదృక్కుగా - ప్రభవహించు
భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల భవవినాశ॥

సీ॥ హేమమొక్కటిచాల-హితభూషణంబురై
కార్యరూపంబున - గానబడదె
పాపాణమొక్కటి-బహురత్నమయదీప్తి

ఆత్మబోధసిద్ధేశ్వరశతకము.

5

ప్రభవహించియుమించి-ప్రబలలేదె
మృచ్ఛస్తువొక్కటి-మేదినిఘటములై
నామరూపములొంద-నన్నులేదె
సదమలబ్రహ్మంబు-సన్నాతమైయుండి
సకలభూతంబుల-సంగమగుట
తే! గీ॥ అదియుకారణబ్రహ్మనుం-దరయజగము
లమితముగదోచి బ్రహ్మాండ-మాదిగాగ
లయముచెందుఁజిన్నద్రచె-లంగుచుండు
భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

7

సి॥ కంటిచేరూపంబు-గాంచెదనన్నను
కంటికదృశ్యమై-కనునుమనను
మననుచేసర్వంబు-నెనయుదునన్నను
బుద్ధికిదృశ్యమై-బద్ధమయ్యె
బుద్ధియేదృక్కనై-బోధమయ్యెనటన్న
ధీనృత్తి నాక్షికి-దృశ్యమయ్యె
నాక్షి కేదియుదృక్కు-వీక్షింపగాలేదు
దృశ్యసృష్టికినాక్షి-దృక్కు నయ్యె
తే! గీ॥ దృక్కుబ్రహ్మంబుమాయయు-దృశ్యమాయె
మాయ చేతనసంయోగ-మహితశక్తి
రూపమిరవొంద జగముల-దోవఁజేసె
భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

5

సి॥ మాయతోబ్రహ్మంబు-మరిగూడెనన్నను

మాయలేనిదియయ్యు-పాయచుండు
 లేనిమాయనదెట్లు-లీలావినోదియై
 జగములగల్పించి-సద్విలాస
 మాయయ^కజననిక-మధ్యమందుననిల్చి
 సర్తకుగడన^దగి-నటనసల్పు
 అమరతిర్యజ్మర-కమనీయవరమూర్తి
 సదమలహృదయాంబు-జాతవర్తి
 తే! గీ॥ సమతజై తన్యరూపమా-సత్యమూర్తి
 సర్వభూతస్థసంపూర్ణ-చక్రవర్తి
 సచ్చిదానందమయమూర్తి-సాంద్ర^{కీ}ర్తి
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

సీ॥ బ్రహ్మచైతన్యంబు-ప్రకృతితోగూడియు
 రూఢిగాన్రతిబింబ-రూపుడగుచు
 ఈశ్వరత్వముబొంగి-విశ్వంబుసృజించి
 భోగభాగ్యములెల్ల-బొందుపటచె
 నావిద్యమలినంబు-నామాయనేగూడి
 దేవత్వమునుబాసి-జీవుడయ్యె
 జీవుడవిద్యచే-చేయుకార్యంబెల్ల
 సుఖదుఃఖమయమునై-సూటిదనరై
 తే! గీ॥ సహహచిత్రంబునీమాయ-నరయఁడరమె
 బ్రహ్మసత్యంబుజగమిది-భ్రమయుననియు
 జీవదేవననాతన-సిద్ధిగనడు
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

సీ॥ మాయ యాత్మకభాన-మాయ క్తిశివజీవ
 రూపంబుతోనామ-రూపకమగు
 వివిధజగములగ-ల్పించెనందురుగొంద
 రూహింపఁగామాయ-యత్తనగుట
 సంధ్యాసుతునిమాట్కి-వర్తిల్లుజగమెల్ల
 లేనిమాయనుగూడి-లేకదోచె
 ఆత్మబుద్ధియనుచు-నభిమానమునబుద్ధి
 యైవర్తిజగములఁ-దోచజేసె
 తే॥ గీ॥ బుద్ధినిర్మలమైనను-పూర్ణభంగి
 శివవిభూతినిబొందుచు-శ్రేయమొందు
 మలినజీవుఁడు బహుశజ-న్మములనొందు
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

11

సీ॥ శివజీవనృపుల-జేరిజగంబులు
 వ్యప్తిసమష్టల-వ్యాప్తమగుచు
 ఘటమతంబులనెల్లు-గగనంబుపరికింప
 నామహాకాశమే-యైనవిధము
 వ్యప్తిసమష్టల-వైఖరిసమమున
 బ్రహ్మమాత్రంబునై-ప్రతిఫలించి
 మాయయవిద్యయ౯మహిమచేదనరంగ
 బుద్ధితత్వంబునై-పుణ్యపావ
 తే॥ గీ॥ కార్యకారణరూపముల్-గలుగజేయు
 నాయుపాధియుఁదొలఁగిన-యంతమాత్ర

నిత్యనిగ్గుణబ్రహ్మమే - నిలిచియుండు

భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల - భవవినాశః॥

సీ॥ బుద్ధి నెఱుంగక - పోవదీజగమెల్ల

బుద్ధికల్పితమగు - భూరిజగము

ఘననామరూపముల్ - క్రమమునదాల్చియు

సత్యమైపివస - సత్యమగుచు

బుద్ధిసాధన లేక - బోధస్వరూపంబ

దట్టిదిట్టిదియని - యనఁగదగు నె

తానుతానై యున్న - తత్వంబుదెలియఁగ

నాబుద్ధినశియించి - యాత్మనిలుచు

తే॥ గీ॥ బుద్ధిన ర్దేంద్రియవ్యాప్తిబద్ధమగుట

జగములెల్లచు గలిగియుం - జాలఁదోచి

సమయుధీవృత్తిసాక్షియే - చాలనెలుఁగు

భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల - భవవినాశః॥

సీ॥ నీనిరామయశక్తి - నిలిచియుండుటజేసి

చంద్రాంబులుప్రకాశమందుచుండ్రు

నీమహావైదుషి - నెగడియుండఁగదా

నిఖలచరాచరనివయమా యె

నీసత్కళాస్ఫూర్తి - నిబిడమైబ్రహ్మాంశ

పిండాండమెలమియై - వెంపఁగనియె

నీవులేకుండిన - నిఖలంబుమఱిలేదు

నీవెవర్వంబునై - నెగడుచుందు

తే॥ గీ॥ నీవొకండవెయుండుట - నిజమునుమ్ము
 నీవుసూత్రాత్మ్యవై యుండ - నెగడునన్ని
 అన్నిసమసియుసాక్షివై - యలరెదీవు
 భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ॥

14

సీ॥ ఛాయయహంకార - సంయుతంబయ్యెప్పి
 తనువుతాదాత్మ్యంబు - దాసుబొందు
 జీవుఁడీతాదాత్మ్య - భావమ్మువిడలేక
 తానెతనువటంచు - తలఁపుగలిగి

గర్భవాసనలచే - గట్టువడుచునుండు
 గర్భలేయజ్ఞాన - గాఢగూర్పు
 దానుబ్రహ్మంబంచు - దన్నెఱింగినయంత
 విజ్ఞానమయుండగు - విపులకర్మ
 తే॥ గీ॥ మెఱిలిపోవునునడినహం - కృతియుజెడుచు
 దనువునేనలుభ్రమపోవు - మనమవిడు
 బ్రహ్మమాత్రమెనత్యమై - బ్రకటమగుచు
 భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ॥

15

సీ॥ అతులితాహంకార - యుతుడయిజీవుండు
 సహజతాదాత్మ్యసం - నగ్గజేసి
 యెఱుకలేకయెయుండునిట్టి - తాదాత్మ్యంబు
 ప్రారబ్ధమెడలిన - పాఱచనుచు
 భ్రాంతితాదాత్మ్యంబు - బ్రహ్మంబుబొందొప్పి
 తత్త్వంబుహఘీచేదలగిపోవు

కర్మతాదాత్స్యంబు-కాయంబునంబొంది
 సుప్తిచేలయ మొందు-సుమ్ముతువకు
 తే! గీ! అన్నితాదాత్స్యములనుండు-నహముపీడి
 తనువుతాననుతోలుతటి-తలఁపువీడి
 బోధమాత్రమునిలుచును-బూర్ణరీతి
 భవ్యసిద్ధేశికలమశ్శ-భవవినాశ! 16

సీ! మనసునహంకార-మయమునై బడమయ్యు
 సుప్తినిలయ మొంది-సుఖముగాంచు
 నహమెయంకురమయ్యు-నటఁగానఁబడెనేని
 స్వప్నమైకస్పటి-నగమువెలుగు
 యంతఃకరణమెదా-సంతయువెలుఁగొంద
 జాగ్రద్విధంబొంది-చాలవెలుఁగు
 జాగ్రత్సుషుప్తులు-స్వప్నమౌమూఢవ
 స్థలకునుమూలమై-నాక్షీయగుచు
 తే! గీ! యేదిప్రభవింపఁజేయుచు-నెఱుఁగుచుండు
 సట్టిబ్రహ్మముదానని-గట్టిగాను
 జీవుడెఱిగిననాడెతా-దేవుడగుచు
 భవ్యసిద్ధేశికలమశ్శ-భవవినాశ! 17

సీ! స్వప్ననంకలితుఁడా-స్వప్నప్రపంచంబు
 సత్యంబుగాఁజూచు-సరసలీల
 న్యాసహరికుఁడుదా-వ్యావహారికలోక
 మదిసత్యమనినమ్ము-నై సస్వప్న

జగమునుమిథ్యగా-ఁగగ నెఱుంగునుపార

మూర్ఛికజీవుఁడు-దారుఁడగుచు

వ్యావహారికజీవ-వర్తననుంతయుఁ

వట్టిదిగా నెంచి-బంధముడిగి

తే। గీ॥ బ్రహ్మచైతన్యరూపంబు-వడసి నామ

నూపయుతహోకమిధ్యాని-రూఢిఁదలఁచి

సంస్మృతివికారములువీడి-సౌఖ్యమొందు

భవ్యస్థితేశకలమశ్శ-భవవినాశ॥

1

సీ॥ సముదారవేగదా-ర్థ్యములుగల్గిచరించు

వ్యాళరాజముభూరు-హంబు నెక్కు

పగిదినహంకార-భావంబు తనువను

కపినుహోన్నతపువ్వుక్షంబు నెక్కి

మూడవస్థువెంట-మునుకొనిజీవుఁడై

పుట్టుచుఁ బెఱుగుచు-గిట్టుచుండు

సౌష్ఠ్యమందునబుట్టు జాగ్రత్స్థితిఁబెరుగు

ను ప్తిలోలయమయ్య-జూచుచుండు

తే। గీ॥ నట్టియానాక్షి పుట్టదు-గిట్టిదెపుడు

జ్ఞానమైయుండువిజ్ఞాన-ఘనతగాంచి

సంతతంబునుసుఖమునై-శాంతితోడ

భవ్యస్థితేశకలమశ్శ-భవవినాశ॥

సీ॥ నాక్షియవస్థల-సమయ కజ్ఞానియై

పగలురాత్రులయందు-ప్రబలివెలుగు

దినదినంబుచువెల్లు-ఘనముగానదియును

వారంబుమానంబు - వత్సరంబు
 యుగకల్పములవెల్లు - యుగములునమయంగ
 భాసురప్రభతోడ - వ్రత్యగాత్మ
 ఏకమై సత్యమై - జోకతోగు న్నమై
 యంనమై శ్రుతివద్ద - కంఠమగుచు
 తే! గీ! నందముగ వెల్లున వ్యయా - నందమగుచు
 విశదమై వెల్లునా వెల్లె - విమలముగను
 నిత్యనిర్మలబ్రహ్మమై - నెగడినెలుగు
 భవ్యసిద్ధేశికలమల్ల - భవవినాశ!

20

సీ! బ్రహ్మమందునమాయ - బహునఖండతనంతి
 నావృత్తి విక్షేప - మయ్యనదియు
 జగమునుజీవుని - దగనృజించియు వేగ
 నావరణంబున - నట్టెగప్పి
 బ్రహ్మసర్గంబుల - భ్రాంతితోదెలియక
 బ్రహ్మయువికృతిదా - బద్ధయట్లు
 నిలిచియూరక యేమి - నేరగరాకుండు
 నావృతినశియించి - నపుడెదోచు

తే! గీ! బ్రహ్మసర్గంబులకు భేద - భావముండు
 సృష్టిదానివికారంబు - స్వీకరించు
 బ్రహ్మప్రభవించివెల్గొందు - బ్రకటముగను
 భవ్యసిద్ధేశికలమల్ల - భవవినాశ!

21

సీ॥ విక్షేపశక్తిప్ర-శ్చక్షమైకవృత్తి

లింగమాదింజగ-త్సంగమై

శరధిలోచురువులు-విరివిగానగవశి

యటగొంతసేవటి-కడగునట్లు

సచ్చిదానందంబు-పరవితోబ్రహ్మమం

దరణుంగస్థిరమునై-పరగినట్లు

రుచియునుదేనుయు-సూక్తిగాంగడుజల్లు

దనమునునీరము-దాల్చినట్లు

తే॥ గీ॥ లోనవృద్ధ్యశ్యభేదముల్ - నూనిపించి

బయటబ్రహ్మముబ్రహ్మంజ-భావమునిపి

సచ్చిదానందముల్లియై-చాలనెలుంగు

భవ్యసిద్ధిశకలగుల్ల-భవనినశ॥

22

సీ॥ ఆత్మసంభూతమై-యవ్యక్తమగుచుండు

అలమాయబ్రహ్మము-నందునిలిచి

ప్రకృతిస్వరూపమై-పరగజేవునిట్టి

యజ్ఞానవిదితమై-యత్నంబిలచి

ఈశ్వరతేజంబు-విశ్వంబుగాజూపి

భావరూపంబున-బరుగుచుండు

పరమరహస్యంబు-పరతత్వరూపంబు

గురుసుమాఖోక్తిచే-గురుతుగన్న

తే॥ గీ॥ ప్రకృతిలేనిదిలేకయే-వయుచుండు

వికృతిదాగాకనేరొడు-విశదముగను

సాక్షిమాత్రమెనిలుచును. సర్వమూర్తి

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ-భవవినాశ

23

సీ! భాన సుధాకరుల్ - ప్రౌఢిసమావాస్య

యందున గూడియు-నల్లగడక

శైలివితోనీడయై-గలసినమనసుదా

శబ్దాదివిషయసం-చారమునను

కార్యంబు నెలువల-ఘనముగాదోపించు

కార్యకారణబ్రహ్మ-సూర్యుడరయ

మఱియమావాస్యయే-మాయయై నీడయా

చంద్రుండుమనసన-జతగనొప్పు

తే! గీ! బ్రహ్మశశినమావాస్యలు-పాయకరణి

చూడతియుజూడబడునది-చూపులేక

త్రిపుటరహితమఖండమై-తేజరిల్లు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ-భవవినాశ!

24

సీ! భానుండుదీపుల-బర్వంగజేయుచు

నుసయాదిదోతెంచి-కదలినడువ

తిమిరజాలంబెల్ల-తీకుదత్ప్రభతోడ

బ్రహ్మాండపిండాండ-భాండమొప్పు

మఱియుబోధాదుణ-కరణంబుమండితా

ఖండమండలదీప్తి-నిండినెల్లు

సర్వకర్మములకు-సాక్షియైస్వప్రభా

సందమైబహుళగా-ధాంధకార

తే॥ గీ॥ ముడిపిడి ప్రినిగురియుచు-పూర్ణరీతి
జ్ఞానదీపంబునీవద్యై-ఘనతవెలుగు
కర్మసాక్షికిసాక్షివౌ-ఘరుడవార
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ-భవవినాశ

25

సీ॥ గాఢాంధకారంబు-గప్పుట నేమియు
గాన కమావాస్య-క్రమ్ముకొనిన
చక్షువులుండియు-లయింపనేరని
కరణిమైనీమాయ-గప్పినపుడు
ఆవరణంబు చే-నటగానరాకయు
విశ్లేషమునగాని-వివరమెఱుంగఁ
జాలకగర్వాంధ-జడమతుల భవమున
మునుగుచు దేలుచు-మోసపోయి

తే॥ గీ॥ తనువునానను నజాన-తమముచేత
తిరుగుచుండఁగగురుమూర్తి-పరమవిద్య
ఘనతఁదెలుపఁగముక్తిని-గాంచనగుచు
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ-భవవినాశ॥

26

సీ॥ ఆవరణంబు చే-నమనసయనవగి
విశ్లేషశక్తిచే-విశదమగుచు
శుద్ధపక్షంబను-నుజ్ఞానవృద్ధితో
సాక్షి సరథానంబు-చక్కజేరి
పూర్ణిమాచంద్రుండు-పూర్ణమాకాంతితో
మనసుతో నేకమై-ఘనతనిలువ

నెఱుకయుమఱుపును - నేకంబుజేయుచు

దెల్వితోనెలయంగ - జేజనుగుచు

తే! గీ! మండితాఖండచిచ్ఛంద్ర - మండలంబు

పండువెన్నెల లలరంగ - నిండివెల్లు

నటులదహరాంతరాకాశ పటలివెలుగు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ!

27

సీ! బ్రహ్మచైతన్యంబు - ప్రకృతినిగూడుచో

దానెప్రపంచమై - దనరుచుండు

నావివర్తమెహ్మ - నటుజేసినదియును

భూరివిజ్ఞానమై - పూజ్యమగును

నామరూపములెల్ల - నేమించినత్యంబు

మానుగాజేయుచు - మాయయుండు

స్థిరతత్వశోధన - చేయగాజ్ఞానంబు

చైతన్యరూపమా - సమయుమాయ

తే! గీ! స్థూలసూక్ష్మకారణతనుల్ - దొడర్చిపైన

నాయవిద్యదాననుచును - నరుగుచుండి

త్వంపదార్థముశోధింప - దానెసాక్షి

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ!

28

సీ! తత్త్వరహస్యన - త్యంబెఱుంగమిమాయ

ఆవరణంబునై - యడ్డుపడును

తత్త్వవిచారణ - తలపుచేతనుపాప

మూడియావరణంబు - వీడిచనునూ

విక్షేపశక్తియు-విషయనుఖంబుల

దవులుగూర్చుచు హెచ్చి-దనరుచుండు

ప్రార్థమునశింపఁ - బాయువిక్షేపము

కైవల్యనువ్వల-గలుగఁగలదు

తే! గీ! ప్రకృతి, మాయ, యవిద్య, యా-వరణములును

జాసి విక్షేపములొలంగి-పరమశుద్ధ

భావమంగన్నజీవుఁడు-బ్రహ్మమగును

భవ్యసిద్ధేశ్వరమల్ల-భవవినాశ॥

29

సీ! శబ్దంబుస్పర్శంబు-సరవిరూపరసగం

ధములనువరుసశో-త్రంబుత్వక్కు

చతువుజిహ్వానా-నయునుగ్రహించిత

ద్ధుణములుగలవస్తు-వోటి నెఱుంగు

అవివదింటి నెఱింగి-యంత్రకరణమొప్పు

జీవుఁడమ్మాటిని-జీవనాత్మే

చైతన్యరూపమై-శబ్దాదిదశకమం

త్రకరణముజీవుఁ - దా నెఱుంగు

తే! గీ! దానిదెలియ వేరొక తెల్వి-దాటిచనదు

ఇంద్రియాగోచరముగాన-నిమ్ముగాను

అదియొదన నన్నిపోయిబ్ర-హ్మంబెనిలుచు

భవ్యసిద్ధేశ్వరమల్ల-భవవినాశ॥

30

సీ! జ్ఞానియజ్ఞానియు-సలుపుకార్యములేక

సరణినుండునుభేద-మరయరాదు

నీరజదళముపై - నీటిబిందువుమాటికి

ప్రాపంచికవిషయ-పటలియందు

తనమనోవృత్తులు-దవులుచెందగనీక

జ్ఞానియునాత్మన-శంబుచేయు

నిజమనఃకల్పిత-నిఖిలవృత్తులజొచ్చి

యడుసునజిక్కిన-హస్తీకరణి

తే! గీ॥ వ్యసనములజిక్కివిజ్ఞాన-భరముతక్కి

జననమరణంబులందున-జ్ఞానిమునుగు

భవమునెడబాసిజ్ఞానియు-వడయుమ్మక్కి

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ల-భవవినాశ॥

31

సీ॥ రవిబింబరశ్మిఁబూర్ణసముద్రతోయంబు

లావిరిగామారి-యాకసమున

బ్రాహ్మధారాధర-పటలమైయవ్వల

చలువగాడుపులుపై-నొలసినపుడు

సంతయుగఱగుచు-నంబుకణంబులై

వర్షరూపముదాల్చి-వసుధగురిసి

కాల్వలైవంకలై-కడకునుహానదు

లైసముద్రముచేరు-నావిధమాన

తే! గీ॥ బ్రహ్మచేమాయనామరూ-పములుపోంది

స్థూలమైనిల్లిజ్ఞానవి-స్ఫూరణచేత

సంతయునడంగిబ్రహ్మమే-యవలవేలుగు

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ల-భవవినాశ॥

32

సీ॥ విషయభోగంబుల - వేసవేల్ పొందుచు
 లాభనష్టంబుల - లక్షణముల
 అభినూనవంశుడ - హంకారినృత్యాభి
 మానుడై ప్రభువగు - మాడ్కిమరియు
 శబ్దాదివిషయంబు - సామీప్యమునఁజుంట
 సభ్యసంఘమనగ - సంభ్రమమున
 నానావిధవికార - నాట్యవనితబుద్ధి
 అనుకూలసంచారు - లగుచుశోత్ర

తే॥ గీ॥ మాదిగానింద్రియచయంబు - లపుడుతాళ
 నాట్యసాధనధనులుగా - నాట్యరంగ
 దీపమనగసుసాక్షియే - దీప్తినించు
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల - భవవినాశ॥

33

సీ॥ ధైతన్యవిస్ఫూర్తి - సతతంబుబహురూప
 సమపాత్రంబు - నాశెమగుచు
 సకలచరాచర - జంగమస్థావర
 దేవమానవకోట్లు - దేశకాల
 వస్తుచయంబులు - వసుధచిత్రంబుగా
 మాయావిచేష్టలి - మ్నాటికిదోచి
 సమయచునుండును - సగుణంబులెల్లను
 నిర్గుణబ్రహ్మంబు - నెలవుశేసి

తే॥ గీ॥ పుట్టుచుండును బెఱుగును - గిట్టుచుండు
 పుట్టువునుగూర్చిలోపలి - గుట్టు తెలియ

పుట్టుటెన్నడులేదను-బోధవిగులు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశి॥

31

సీ॥ ఒకయక్షరంబగు-నోంకారమనునది

నిర్గుణసగుణత్రి-వర్గమగుచు

అ, ఉ, మకారంబులు-ననయంబుగూడియు

బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ-భావమగుచు

సంతతాఖండమై-సచ్చిదానందమై

చిత్ప్రభాబోధమై-స్థిరములగుచు

మునిజనామోదమై-ముక్తినిధానమై

సత్త్వసృజావంబు-సరసబాల్చి

తే॥ గీ॥ యలరుచుండునుబ్రహ్మాండ-నూపరించి

ప్రణవరూపమునిత్యంబు-ప్రణతిగాంచు

చిన్నయానందసుశ్రీవి-శేషకలన

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశి॥

32

సీ॥ ఈతిమూర్త్యాత్మకం-బేకాక్షరముప్రణ

వమునశబ్దబ్రహ్మ-ప్రభవమొంది

వేదశాస్త్రంబుల-విచరించిపరమార్థ

జీవధర్మంబుల-భావమలరు

సరసబ్రహ్మైకాయ-సంధానమూర్తా

నతరిక్షరభావ-మైనతత్త్వ

లక్షణజ్ఞానంబు-విష్కంపజేసెను

బ్రహ్మబోధముబల-పఱచునట్టి

తే। గీ॥ యామహావాక్యమమరంగ - నాదిగాను

అక్షరవిలాసమక్షర-అక్షయమెఱుంగ

నిజవిలాసంబెయ్యేకమై - నిండివెలుగు

భవ్యసిద్ధేశికలమళ్ళ - భవవినాశ॥

36

సీ॥ బ్రహ్మమోంకారంబు - పరమంబునిర్గుణం

బసదృశమవ్యక్త - మైవెలుంగు

రజ్జుసర్పభ్రాంతి - రంగుగామాయచే

గలిగియుండెడినట్టి - కారణమున

సూలంబుసూక్ష్మంబు - సుప్తియుస్వప్నజా

గ్రదవస్థలనుజీవుడదికియుండు

స్వప్నసుషుప్తుల - జాగ్రదవస్థలొ

జాలవ్రకాశింస - జాలునెద్ది

తే। గీ॥ యదియెనేనని - జీవుండుపదిలముగను

దెలియునందాక వేదంబు - తెరవుజూపు

దెలిసిజీవుండెబ్రహ్మమై - తేజిజ్జిలు

భవ్యసిద్ధేశికలమళ్ళ - భవవినాశ॥

37

సీ॥ బ్రహ్మంబెయోంకార-భావంబునవెలుచిగు

ప్రణవంబుశబ్దమై - పరిణమించు

ఆత్మసంభూతమై - యాకాశత్వత్వంబు

బంధురశబ్దగుం - భవలదనరు

నాకాశశబ్దంబున - నావాయునగ్నియు

జలమునుపృథివియు - సరవిబుట్టి

స్వస్వహావరసములే - సమధికగంధంబు

పంచతన్మాత్రప్ర - పంచకంబు

తే॥ గీ॥ ఇంద్రియాదులగూడియు - నెసగుజగము

ఏతదభిమానిజేవుడౌ - నిన్నివదలి

కర్మక్షయమైనచో నాత్మ - గావెలుంగు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య - భవవినాశ॥

35

సీ॥ దేహంబుగల్లుట - దేహి యుండుటగల్గె

దేహంబు లేకున్న - దేహి నెట్లు

తెలియంగవచ్చును - దేహంబులోపల

తేజోమయంబగు - దీపమట్లు

ఘటరంధ్రములనుండి - వటుదీప్తివెలువలి

భాగంబుదీపించు - పగిదిగాగ

చిద్రసంబధ్యాత్మ - ముద్రయైనక శేందిరీ

యములమార్గమున బా - హ్యంబు నెల్ల

తే॥ గీ॥ వెలుగజేయుచుజగముల - వేలుగాక

నిండివెలుగుచునేకమై - నుండుతుడగు

సమయునామరూపంబులు - సాక్షిమిగులు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య - భవవినాశ॥

36

సీ॥ ఘటమనదేహంబు - ఘటజలమంతఃక

రణమానునంతఃక - రణముమలిస

మైనయవిద్యయా - నాఘటోదకమున

ప్రతిబింబితంబౌచు - పరగునభము

నటులజీవుండుదే - హంబునగనుపించు

నందుచేకూటస్థు - డనగఱగు

ఘటమునకునువెలి - గాగవ్యాపించిన

యూనుహాకాశమట్లరుబ్రహ్మ

తే! గీ! ఘటములేకున్నబింబితా - కాశమింక

పై మహాకాశమునుభేద - నవపు దేహ

ముండకున్నజీవబ్రహ్మ - లొక్కటెను

భవ్యసిద్ధేశ్వరకలమశ్ల - భవవినాశ!

40

సీ! పరశివమూర్తియే - పురుషహంబున

దేహమౌ పురమున - దిగుగుచుండు

గుణకర్మములనుచే - కొనిదానలోబడి

యజ్ఞసబద్ధుడౌ - నట్టిజీవ

తఱినిబోచుటకు నై - తనువునదచుదెలుపు

గురుశిష్యభావంబు - గూర్చునట్టి

వేదముల్ సర్వసం - పాదితార్థముతొచు

పురుషార్థము, నెల్ల - బొందువలెచు

తే! గీ! నదియుకర్మకాండమనఁగ - నలగుచుండి

ధర్మమర్థంబుగామంబు - దగనొసంగు

జ్ఞానకాండమై మోక్షంబొ - సంగుచుండు

భవ్యసిద్ధేశ్వరకలమశ్ల - భవవినాశ!

41

సీ! జననమెన్నడులేక - సర్వజ్ఞమూర్తియౌ

ప్రత్యగాత్మవలన - ప్రతిఫలించి

హృత్పద్మవాసియై-యే డైర వెలుపల
 వ్యాపించిజీవాత్మ-యతిశయిల్లు
 తానుతానైయున్న-తత్త్వంబు దెలియుట
 కష్టప్రమాణప్రహృష్టమైన
 వేదాంతశాస్త్రంబు-వివిధరీతులనువి-
 జ్ఞాన తేజం బెగ-జల్లుచుండు

తే। గీ। పరమవిద్యనాచార్యుని-కరుణవశసి
 బ్రహ్మహాపముదానని-భావమూని
 శిష్యుడొందునుశీఘ్రం బె-సిద్ధపదవి
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశి।

42

సీ। అష్టప్రమాణంబు - లనగ బ్రత్యక్షంబు

ననుమానముపమాన-మవలశబ్ద
 మొకటియథావత్తి-యునభావమైతిహ్య
 మరయసంభవమునై -యలరుచుండు
 సందులోప్రత్యక్ష-మనునదివిపరీత
 మనగసుసం దేహ-మనయభార్థ
 మనమూడుభాగంబు -లై యొప్పు నెదురుగా
 నన్నిటి దెలియప్ర-త్యక్షమగుచు

తే। గీ। స్థాణువునుగాంచినిశ్చల-స్వాంతమునను
 చోరుడవియెంచుబుద్ధివి-స్ఫురణమెపుడు
 మానకయెవిపరీతప్ర-మాణమగును
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశి।

44

సీ॥ స్థాణువుఁబొడగాంచి-స్థాణువోచోనుడో
యనియచుమానించు-నట్టిబుద్ధి
సం దేహమగుచుండు-స్థాణువుగాంచియ
య్యదిసాణువనినిశ్చ-యముగదెలియ
నాచంశమెపుడున-త్యక్తప్రమాణమా
ధ్యాత్వికగతుల-ట్లలరుచుండు
గురుడుశిష్యునిజూచి-ఱొమర-జ్ఞానస్వరూ
పముబ్రహ్మరూపని-పలికినపుడు
తే॥ గీ॥ బ్రహ్మనేగానుస్థూలరూపంబుగనిన
దేహమేనేనటించువ-రించుశిష్యు
మార్గమేవిపరీతప్ర-మాణమగుచు
భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవనినాశ॥

44

సీ॥ తరువెన్నీ నెనశ-య్యనుమేచుచేర్చిచేల్
నిదురించినపుడుస్వ-ప్నదశనొంది
వివిధ దేశములకు-వివిధభూములకేగి
నటులుదుఃఖంబుసౌ-ఖ్యంబుగనిన
యటులుదోచునుగదా-యన్నిమార్పులనొందు
నతఁడెవండరిగురుం-గడిగినపుడు
కలలులోనెండెందొ-మెలగినట్లేమేమొ
చేసినట్లుంటప్ర-సిద్ధమవుట
తే॥ గీ॥ దేహమేనేనొయండందుఁదిరిగిరాగఁ
గలుగుప్రత్యేకమగుజీవ-కళయేనేనొ

తెలుపునుచుశిష్యశంక - సం దేహ సగు స

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ల - భవవినాశ॥

45

సీ॥ ఏమెఱుంగకనుఖం - బిపారగానిద్ర

గొంటిపీవంచెఱుం - గుటవలనను

అలఘు తేజోమూర్తు - లగుసోమసూర్యన

క్షత్రమండలములు - చదలనున్న

మననుతో నెఱిగివా - నిని వేఱువేఱుగా

నూపింపగలుగునా - నూఢిగనుట

తనువేపదార్థత - త్వం బెఱుంగమిచేత

నీవు దేహంబవు - గావుగాని

తే॥ గీ॥ ఎఱుకగలుగువరబ్రహ్మ - మీవటంచు

గురుండుబోధింపఁగాశిష్యుండె - ఁగఁగలుగు

నూర్గమదియుబ్రత్యక్షప్ర - మాణమగుచు

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ల - భవవినాశ॥

46

సీ॥ మఱియనుమానప్ర - మాణంబుతగుచుతి

జ్ఞాపేతుదృష్టాంత - సంజ్ఞాత్రివిధ

మగుచుండుపర్వత - మందగ్నియున్నద

సంగనయ్యోప్రతి - జ్ఞయగుచుండు

అచలమందునధూమ - మగపడుపేహేతు

వాధూమముండిన - నగ్నియుండు

ననుటకుదృష్టాంత - మగుబాకశాలదే

హమునబ్రహ్మంబున్న - పప్రతిష్ఠ

తే॥ గీ॥ ఇంద్రియాల నెఱుగుట - హేతువయ్యె
నఖిలజీవులయందుబ్ర-హ్మంబునవరి
యఖిలమునుదా నెయకాట వృష్టాంతమయ్యె
భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల - భవవినాశ॥

47

సీ॥ తుల్యవస్తుప్రజూచి తోలిదానిదెలియుట
యువమానమగునెన్నె - లొప్పపాల
వలెనున్నశుభ్రకాం-తులమందు తెఱుంగనొ
సచరాచరాత్మవి-శ్వంబునందు
స్థానభూతంబునై - సకలంబుగూడియు
గూడకయెందుడు - గురుతుదెలిపి
యాకాశవాసమై-యాచిదాకాశస్వ
రూపమైయుండెడు - రూపెబ్రహ్మ
తే॥ గీ॥ మీవెయూచిదాకాశవకా- తెఱుంగవలయు
నెనసియాకాశమాకాశ-మెఱులవెలసె
నాత్మయటున్ననువమాన-మగుచునుండు
భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

48

సీ॥ పెద్దతొబుధులుచె-ప్పినమాటపాటించు
మాగ్గంబుశబ్దప్ర-మాణమయ్యె
అమృతాదిభోగంబు - లమరలోకమునను
న్నవియజ్ఞములుసే - యనవిలభించు
ననిపెద్దలననమ్మి - యజ్ఞముల్ చేసికా
మ్యములొందశబ్దప్ర-మాణమయ్యె

తనువునీవనకనం-తర్కుఖైచూడ

నానందవిమలసౌ-ఖ్యంబుగాంతు

తే! గీ! వని గుగుండనదేహేంద్రి-యాదులవిడి

శిష్యుడంతర్కుఖండయి-చిద్విశేష

మహిమగనుచుంటశబ్దప్ర-మాణమయ్యె

భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశే॥

49

సీ! నిత్యోపవాసియీ-నియతుడన్నదనువు

కృశియింపకబలసె-నెట్లటన్న

నెవ్వారెఱుంగకుండ-నితదురాత్తులభుజి

యించుచునుండును-నేకతంబ

యనియెఱుంగుటయెయ-ర్థాపత్తియగుచుండు

దారాంతమందును-దనువునాత్మ
ప్రీ

యనుచుండుశిష్యుని-యాత్మ దేహమయైన

నచ్చిదానందలక్షణములెట్లు

తే! గీ! లేకకాలముచేతను-వీకగూలు

నుప్తిమూర్ఖుమృతియందు-చూడబడము

స్వప్నజాగ్రద్దశలఁగేశ-సరణినొందు

భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశే॥

50

సీ! దేహంబనత్తుగు-దేహంబుబడమగు

దేహంబుకేళివర్ధితమునుమ్ము

పూర్వపుణ్యముచేత-బుట్టువునురణంబు

స్వర్గాదిలోకవా-సములుగలుగు

పూర్వమిప్పుడు ముందు - మూడు వేళలనుంట

నత్తునైయుండును - జాలను ప్తి

మూర్ఖాదులనువీడి - ముదమునచిత్తగు

ను ప్తినమాధుల - సుఖమెగాంచు

తే! గీ॥ మూడులక్షణములతోడ - మొనయుచుండు

బ్రహ్మమాబ్రహ్మ మేనీపు - బ్రాంతివదలి

ముక్తిగాంచుచుని గురువు - బోధజేసె

భవ్యసిద్ధశకలమశ్శ - భవవినాశ॥

51

సీ॥ శ్రుతశ్చక్షుషసంజల - గతులనధావత్తి

రెండువిధంబులై - యుండునంద్రు

గృహమేధి నెఱుంగక - యెందేనివెదకుచు

నాగృహవాసియం - చతనిసుతుని

గనిభ్రమనొందగ - గాడ నెనాపుడు

గురుడుదృష్టార్థాది - గరిమజూపి

జీవునినాత్మగా - శిష్యుండుభావింప

బద్ధజడుదురుఃఖ - భావుడనియె

తే! గీ॥ యశఘ! నచ్చిదానందాది - యాశ్మవేరె

గలడనగ? శ్రుతార్థాపత్తి - గాంచుమపుడె

పూర్ణబ్రహ్మమునీనాదు - లుత్రయనియె

భవ్యసిద్ధశకలమశ్శ - భవవినాశ॥

52

సీ॥ పాగభావంబువ - ధ్వంసమనోన్యంబు

సత్యంతమనగను - నలరునాల్గు

గతులనభావంబు - ఘనచక్రమృత్తికా
 దండంబులనుఘటం - బుండబోమి
 పాగభావమ్మునూ - పముగొన్నఘటమున
 య్యలయినపిదపలే - దనెడునదియె
 వ్రధ్వంసమగుచుండు - పటమందుఘటమును
 ఘటమునపటమును - గానపడమి
 తే! గీ॥ యదియెయన్యోన్యమగుగగ - నారవింద
 మదియెపుడులేకయుంటన - త్యంతఃసుగును
 నాల్గుగతుల నభావంబు - వెల్లుచుండు
 భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ల - భవవినాశ॥

53

సీ॥ మొనసిమా యాసృష్టిపూర్వము - బ్రహ్మను
 ఖండమైమాయ లే - కుండుటదియె
 పాగభావంబగు - ప్రళయమానెక్కమా
 యయులేమిప్రధ్వంస - మైతనర్చు
 సృష్టియుండగవిచా - రింపబ్రహ్మంబుని
 త్యమువెల్లుమాయ లే - దనియెఱుంగ
 నన్యోన్యమగుచుండు - నదిత్రికాలములందు
 బ్రహ్మంబుదప్పనే - వస్తువై న
 తే! గీ॥ లేకకుండేటికొమ్మును - నాకసంబు
 పూలు గొడ్డాలికొడుకన్న - లీలమాయ
 లేదనుటయెందునత్యంత - మైదనర్చు
 భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ - భవవినాశ॥

54

సీ॥ ఐతిహ్యముచునస్త-మావస్థబోధింపు
 డనిగురునతిభక్తి-నడిగినంత
 ఆకులుగోయంగ-జోకతోనొకనాడు
 వటసృక్షమెక్కిన-వానిజేరి
 బ్రహ్మరాక్షసునకు-వాసమీతరువంచు
 నమ్మదగినవాడు-నెమ్మిబలికి
 జమపుపుట్టించిన-గడగడవడకుచు
 విడిచియాకులునట్టె-పడజెక్కింప
 తే॥ గీ॥ నటులదారాంతమందున-నరయదేహ
 మింద్రియప్రాణబుద్ధులు-నీవుగావు
 అహమువిడిచినబ్రహ్మమే-యనియెగురు-డు
 భవ్యసిక్తశకలమశృ-భవవివాళి॥

55

సీ॥ దంతిపాదంబున-దనరవేటగుజంతు
 నివహవాదంబులు-నిలిచినట్లు
 నూఱునిన్నూఱుము-న్నూఱందుననిమిడి
 పెక్కుమొత్తములున్న-వేయికంఠు
 వేరేమిగాదను-సారమేసంభవ
 మనుప్రమాణంబునై-యతిశయిల్లు
 బ్రహ్మస్వరూపమా-భావచరాచర
 మగుప్రపంచంబెల్ల-దగులుప్రకృతి
 తే॥ గీ॥ గానగరగతమగునట్టి-జ్ఞానముద్ర
 తెలియుమనగనుశిష్యుండు-దెలిసిబ్రహ్మ

మనుచుగురుమూర్తిబరశివుఁ-శనితలంచె

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశ॥

55

సీ॥ అవ్యక్తమునుబుద్ధి-యభిమానపంచత

న్నాత్రలు స్థూలభూ-తంత్రమెల్ల

మాయామయంబునై - మారుచుకార్యంబు

కారణాంతరమగు - కర్మగూఢి

పంచీకృతంబున-పంచమహాభూత

నిచయంబులగుచును-నిశ్చయముగ

సశరీరమగుచుండు-సరగుననీరెంట

రమణనిమిత్తకా-రణమునగుచు

తే॥ గీ॥ ఘటములకుముందుమన్నునొ-క్కటియిన్లు

బ్రహ్మమాయుపాదానమై-ప్రభవహించు

సదమలానందసన్నాత-సారమగుచు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశ॥

56

సీ॥ సుఖముస్వభావంబు-సఖమునాగంతుక

మగుచునుపాదాన-మానిమిత్త

కారణంబులతోడ-గలుగునీశ్వరతత్త్వ

సృష్టియుభూతముల్-స్థిరముగాగ

శ్వాతికవిశ్వంబు-బహుభంగులనుబొంది

నిలకులాలునిచేత-గలుగుఘటము

కరణినిదేహముల్-గలుగుచుకర్మంబు

నశించిపోవుచో-నయముతోడ

తే। గీ॥ నపుడు నాశమైయశశీర-మగుచుముక్తి
 మఖమునావృత్తానభవమునై-సప్తిసాక్షి
 తానుతానగుతత్త్వప్ర-ధానుడగుచు
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

68

సీ॥ ఆత్మకనాత్మలే-నవ్వలనియమయ
 స్వాంతనన్నిధిజేత-భాగ్యంతమట్లు
 సరగడచున్నజ-పాపుష్పకాంతుల
 స్ఫటికంబుగ్రహియించి-వఱలునట్లు
 ఇనుముగుడివ-హ్నియుచుదానిదీర్ఘ
 ర్తులహపములనొంది-నెలయుచుండు
 ఆమహంకారాప్తి-నాస్తియందిరపుగా
 రాగంబు ద్వేషంబు-రచుణదోచు

తే। గీ॥ భావజీవగద్యైవార-భములేక
 సకలప్రాణులనెలయించి-సమతమండు
 నాత్మనింద్రయాదివికార-మందకుండు
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

59

సీ॥ ఇనకిరణాభిరు-ట్టినమేఘమక్షమై
 యతనికాంతినికొంత-యణచినట్లు
 అనలంబునన-జనిం-చినధూమమేదాని
 వైగప్పికొనికాంతి-బాపినట్లు
 త్రాటనుబుట్టున-ర్పభాంతిరజ్జవు
 నందలినత్యంబు-నణచినట్లు

ఘటశరావములుత - ద్గతపూర్వవస్తువై

వెలయుమృత్తునుమఱి - పించినట్లు

తే! గీ! స్వర్ణమున నైనసొమ్ములు - ప్రథమకూప

మైనబంగారుమఱిపించి - యమరినట్లు

పంచకోశముల్ గప్పగా - బ్రహ్మముండు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య - భవవినాశ!

60

సీ! ఖడ్గరాజమునొఱి - గప్పినచందాన

గవిసెనతంబుర - గప్పినట్లు

మొగివడ్లగింజకు - పొట్టున్నకరణిని

చింతపండుకుచుట్టు - జింతగుట్లు

గప్పినట్టులనాత్మ - గప్పుచుపంచకో

శములనునుపజీవ - నమునుగలిగి

దేహమనోప్రాణ - ధీమయానందకో

శములాత్మగప్పియు - చాటుచేసి

తే! గీ! బ్రహ్మమధ్యానధర్మస్వ - భావమగుచు

నట్లుదోచునుఖడ్గంబు - నందునొరయు

భిన్నమైయుండునాత్మయు - వేతెయుగును

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య - భవవినాశ!

61

సీ! తైలంబుపాత్రయు - తైలంబుచేదడి

సినవత్తియిన్నియు - జేరియుండు

నత్రిదాదోపక - పాత్రతైలాదుల

వెల్లడిగాగదో - పింపలేదు

నత్తినధిష్టించి - వర్తించునగ్నియు

సాధనంబును లేక - స్థాలి మొదలు

సర్వసమృద్ధులను - చక్కగాదోపించు

చొప్పున వెలయుచు - స్థూలదేహ

తే! గీ! కర్మమనములబ్రహ్మంబు - కలసిమెలఁగి

సాధనము లేకదనునానె - జాలవెలుఁగు

నన్నియునువెల్లఁ జేయును - ననలుమాడ్కి

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ - భవవినాశ!

62

సీ! శుద్ధుండుపరమాత్మ - శ్రుతులకందగరాక

సన్నాత్రముననుండు - సర్వసయత

అన్యక్షసుప్తియం - దానందరూపమై

దృశ్యమాయనుజూచు - దృక్స్వరూప

నిశ్శబ్దమగుచుండు - శాశ్వతసాక్షియై

దృగ్దృశ్యములురెండు - నేకమగుట

ఉరుతరాహంకార - గరిమమహత్తునై

చిత్తంబువిషయాశ - చేతనిలుచు

తే! గీ! సుప్తినేమియుదోచని - శూన్యశక్తి

శుక్తిగజతంబువలెనిల్చు - సుఖమెయాత్మ

యతడుదృక్కలుయంతట - నావరించు

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ - భవవినాశ!

63

సీ! కలచిదాభాసమై - కలుగుచుమిధ్యయై

సత్యంబుగానట్టి - సగుణజగము

గల్పించుదానిలో-గలసినయాజీవుఁ

డుగుతరసుఖదుఃఖ-కరుడునగుచు

బరగుచేహేంద్రియ-ప్రాణనూనసగుణ

కర్మంబులందభి-గమ్యుడగుచు

రాగంబుక్రోధంబు-రయమునలోభంబు

భయశోకమోహాది-ఫలముగుడుచు

తే॥ గీ॥ నీశ్వరాధీనుఁడజీవు-డెపుడుజడత

నన్నిగతులందునంకుర-మగుచుదోచు

భ్రాంతిలేకుండపరమాత్మ-వఱలుచుండు

భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

64

నీ॥ జాగ్రత్సదాభాస-సత్తున బెంపొంది

జీవుండుబహువిధ-చిత్రగతుల

నంకురంబునవృక్ష-మటదోచువిధమున

స్వప్నంబుజాగ్రద్వి-శాలమగుచు

వివిధరూపంబుల-వెలయుచుమానన

వాచకకాయిక-ప్రాణవృత్తు

లన్నియుసత్యంబు-లగుచుండిదోచుచు

నిర్వికల్పనిరూఢి-నిలిచియుండు

తే॥ గీ॥ కార్యభూషణరూపము-ల్కారణంబు

లగుచుస్వర్ణంబుతన్నాత్మ-మగుచువీని

ఫలముబ్రహ్మంబెదగమగు-ప్రకటముగను

భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల-భవవినాశ॥

65

సీ॥ నిద్రయందానంద-నియతిగల్గుటనుభా
 వాభావములుపుట్టు - టచటలేదు
 స్వప్నబాగరములు-నమతను ప్రినినాస్తి
 యవిరెండునొండొంట-యఱచువేఱు
 స్వప్నమనోరథ-స్వారాజ్యమంతయు
 పుట్టుకయేలేక - పోవుచుండ
 వఱలెడుబాగద-వస్థనిజంబౌనె
 గొడ్డాలికొడుకుదా-గుణనుహవ
 తే॥ గీ॥ శీలయావనయుతుడగుఁ లీలదనరు
 నతనిన్యవహారమంతయు-నతముగాదు
 నాత్మయేబంధనములేక-యలరుచుండు
 భవ్యసిద్ధేశికలమల్ల-భవవినాశ॥

66

సీ॥ స్థానరజంగమా-త్మకమైనయావిశ్వ
 మునుమాయమరులచే - ముంచివైచి
 భ్రమమునుగల్గించు-భ్రమయేవికల్పమై
 యాశ్రయించుచునుండు-నాత్మనెపుడు
 చిత్తంబవిద్యను-జేరుటజీవుండు
 భవబంధములచేతఁ-బల్లటిల్లు
 కామకర్మఫలంబు-గలవాడననియెంచు
 నభిమానదేహేంద్రి-యములుమనను
 తే॥ గీ॥ ప్రాణమునుబుద్ధియునుగల-వాడననుచు
 దలచుచుండియునుఖదుఃఖ-ఫలముగుడుచు

నిర్వికల్పనకివియన్ని-నిజముగావు
భవ్యసిద్ధేశికలమశృ-భవవినాశ!

67

సీ! జీవునినిజరూప-భావంబుపూర్తిగా

మఱపింపజేయుచు-మాయయనఁగ

లదిమహానుప్తియై-యావరించినయంత

తననిజరూపంబు-దానుగనక

వతితత్వముచుబొంది-పలువిధకర్మంబు

లాచరించుచునుండు-నతఁడు దేశ

కాలపాత్రాదినం-స్కారవశంబున

పరితాపమొందును-బహువిధముల

తే! గీ! నట్టిజీవునిమరణంబు-నంత్యమందు

వస్తువందుననగుచుండు-వస్తువెపుడు

నిర్వికల్పమై శుద్ధమై-నిల్చియుండు

భవ్యసిద్ధేశికలమశృ-భవవినాశ!

68

సీ! వస్తువున్నది లేదు-వాసిగాననియును

చెప్పసాధ్యముగాద-చింత్యమగుచు

వస్తుభావముననె-ప్రభవించిచిత్తగు

చిత్తానుభవమున-జేరినర్వ

జీవజంగంబులు-లేవనిసూక్ష్మమై

స్థూలమైవెలయును-చోద్యముగను

విశ్చిధానముగాగ-స్థిరనర్వవిద్యాది

పారంగతత్వంబు-పరగియిత్వ

తే! గీ! రామభవముగలిగినను-తానులాభ
మించుకేవియుకోరక-గాంచుముక్తి
పుట్టిగిట్టినిపరిపూర్ణ-దట్టియాత్మ
భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవనినాశ!

69

సీ! అరుదారదేశకా-లాదిరూపములెల్ల
ఆవిచారాతీత-మైనవస్తు
ప్రసకునాధనములై-యొనరకయ్యపైని
జీవనాధనములై-చెలగుచుండు
ప్రతిగుణరూపమునొంది-సిరహంచుమాయన
త్వరజస్తమోగుణ-ప్రథితమయ్యె
రహిష్ఠాలసూక్ష్మకా-రణమహాకారణ
గతినొందిపరమాణు-కలనగాంచు

తే! గీ! మొదటిమాడిటచులినమా-పిదపశుద్ధ
మగునుమలినతజ్ఞానహై-వ్యంబుగూర్చు
శుద్ధతయుదెచ్చుజ్ఞానవి-స్ఫూరితేళుడు
భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవనినాశ!

70

సీ! పరమాత్మకన్నను-పరమసూక్ష్మములేదు
వ్యోమముమొదలుగ-భూమివరకు
భూతాదులన్నభో-భూతంబుసూక్ష్మంబు
వృధవియుస్థూలంబు-పిదపస్థూల
దేశాదులనుబొంది-దిరుగుచుపురుషుండు
నేనునాయదియను-నేర్పులేక

విషయసంతానంబు-విషమమైతనుబొంద

మానసవేగంబు-మానలేక

తే! గీ॥ సకలఫలములుతనవని-విసలుడగుచు

త్రాటకట్టినపసరంబు-పాటునొందు

గడకవిషయాళిబాసిన-గాంచుముక్తి

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ॥

71

సీ॥ దేహమేననెడుబుద్ధినిరూఢిగలిగిన

కోరికలవియెల్ల-నీరికెత్తు

కర్మపాశములచే-గట్టిగాబంధింప

బడుచుండుజీవుడా-బంధమితను

లెవ్వరుతప్పింప-నెవ్వగనేరరు

తనబంధమడగింప-దానకర్త

విజ్ఞాననిధియుగు-వేదాంతసంవేది

సువిచారహుపుని-సుమతిగురుని

తే! గీ॥ చరణవద్గములందసం-సారదుఃఖ

మెడలజ్ఞానతేజంబన-బడుప్రబోధ

మాళ్ళుజెలిపినతోడన-నాత్మజెడును

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ॥

72

సీ॥ వరతత్త్వమెఱిగియు-వరగుణాఘృంతైన

దేశికోక్తులబోధ-దెలియవాడు

ఇలగల్గుదూరయాత్రలుపుణ్యతీర్థముల్

బహుళదుర్భరయోగ-భారములును

మంత్రంబుతంత్రంబు-మహిమలుసిద్ధలు
సాంఖ్యయోగాదులు-చదువులెల్ల
మాటలసొంకంబు-మరిశాస్త్రవాదంబు
లన్నియుభ్రమయని-యాత్మనెంచు
తే! గీ! శ్రద్ధతోవినయంబుతో-శుద్ధబుద్ధి
నెపుడుగురుమూర్తిసేవించి-యెదురులేని
బ్రహ్మనుందునగలియుచు-భ్రాంతివీడి
భవ్యసిద్ధేశికలమల్ల-భవవినాశ!

73

సీ! బ్రహ్మవస్తువుదాను-బ్రహ్మమేననుటెట్లు
లాజగచ్చక్తిని-నరయకున్న
నిష్టంపుటద్దాన-నిలచినఛాయయై
బుద్ధితోనగవడు-భూరిజగము
జేహిందియ్యాదిక-దృశ్యంబుప్రాణంబు
వోయిమాదిభూతము-ల్లామషట్క
సుఖదుఃఖవిషయముల్-నిఖిలలోకంబులు
మాయయునర్వంబు-మరిననాత్మ

తే! గీ! బుద్ధితానాశనటులనే-పురుషుడాడు
బుద్ధిచేసన్నదెలియదా-బుద్ధిగలదె
బుద్ధినశియింపసిద్ధమా-బోధమిగులు
భవ్యసిద్ధేశికలమల్ల-భవవినాశ!

74

సీ! బుద్ధినశించిన-శుద్ధచైతన్యంబు
దానెనవస్తువు-తద్వవెలుగు

బంధముక్తులుగల - వాడనటంచుజే

వుడుచేతనచ్చాయ - పొందిమెలగు

బ్రహ్మమేతప్పనే - వస్తువులేడుబ్ర

హ్మమెజగద్రూపమై - యలరునినియు

కాకికోయిలపెంపు - గాంచుచునుఖదుఃఖ

కలితుడైజీవుండు - కలతనొంది

తే! గీ॥ నమతకోయిలకోయిల - సంగమమర

సమరసానందమయమగు - సత్యవస్తు

రూపమొందునుద్భృత్యై - రూపుబాసి

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ - భవవినాశ॥

75

సీ॥ రవియగ్నికణమును - రాజనుభటుడును

అణువుమేరువుకూప - మంబుధియును

మహాదణుభేదసం - పత్తిచేనొప్పిజే

వునుపాధిచేచుట్టు - ముట్టియుండు

మహదాదికారణ - మాయచేపంచకో

శంబులుగప్పును - సత్యమగుచు

జ్ఞానముదాచియ - జ్ఞానమైయున్నట్టు

కనఁబడజేయును - గానభ్రాంతి

తే! గీ॥ బాసిజూచినజీవుండు - బ్రహ్మమేక

విధియధార్థమఖండమై - వేరుగాక

సంతతామితబహునుఖ - స్థాయిగాంచు

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ - భవవినాశ॥

76

సీ! జాగ్రదానన్ధయా - స్వప్నంబుననులేదు
 స్వప్నంబునుప్తియం - శమునలేదు
 అనుప్తియుతురీయ - మందుగానగరాదు
 అటురీదనాతురీ - యంబుగూడ
 వరతూరియాతీత - పదమునుగనలేదు
 గనస్థూలసూక్ష్మంబు - కారణంబు
 యానుహకారణ - మపుడులయముగాగ
 నదియువిదేహమై - నట్టిముక్తి
 తే! గీ! నవ్యయాఖండమూర్తియై - నట్టిజ్ఞప్తి
 శుద్ధనిర్మలపరిపూర్ణ - సిద్ధపదవి
 నిర్వికేషమునత్యమై - సలిచివెలుగు
 భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ!

11

సీ! దహనేతిదేహమం - చిహమందునుడువుట
 దహియింపబడునంచు - దలపరాదె
 స్థిరముగాశీర్వతే - తిశరీరమనుటచే
 నయ్యదిశిధిలమా - ననియెఱుంగరా
 మాంసపిండమిదెంత - మహిమతోనొప్పిన
 నిత్యంబుగాదని - నేర్వరాదె
 మోహనశంఖున - దేహమేననునరు
 డతిమలభాండదు - గ్గతియుపేయ
 తే! గీ! రూపమగునట్టిదీనిని - చూఢినాత్మ
 కర్మభోక్తయననుభ్రాంతి - కలతగాంచు

బ్రహ్మమెప్పుడైన దేహంబు-పరగనగు నె

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ!

78

సీ! పంచభూతంబుల-పంచీకృతంబైన

నస్థియుమాంసంబు-నమరనరము

లారక్షశుక్లంబు-లాదిగాభూసలి

లాగ్నివాయుభ్రాదు-లైనయట్టి

భూతపంచకమున - బుట్టుచు దేహంబు

పురుషరూపంబున - పూర్వకర్మ

వశుడయిజీవుండు-పరపురాన్వేషియై

దేహమేననిగూడి-తిరుగులాడు

తే! గీ! పెక్కుజన్మములందును-బెచ్చు పెరిగి

దేహిబాందునుభవమును-తాసహియగుచు

నకలవికృతులుబాసిప్ర-శాంతుడగును

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ!

79

సీ! బ్రహ్మాండభాండంబు-పరగు దేవలమయ్య

బ్రహ్మాండమందున-పరగనిలిచి

పిండాండమమరుసు-నిండాగుగర్భాల

యంబునైమేలుగా-నదియునిలుచు

చిత్తంబువీరమైసిద్ధిసహించును

చిత్తవీరమునందు-స్థిరుడునగుచు

చైతన్యలింగంబు-చరితార్థమగుబ్రహ్మ

శివరూపధారియై - చెలగుచుండు

తే! గీ॥ చేతనాధారదేహళి-చిత్రగతుల

నాట్యరంగమునలుపుచు-నటునిభంగి

పరుడయినవరబ్రహ్మమే-ప్రబలుచుండు

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ॥

80

సీ॥ జీవుండుతనువునఁ-జేరిసూలశరీర

మాధారముగగొని-యందునిలుచు

నొగిచునస్సునుబుద్ధి-యునురెండు కర్ణేంద్రి

యములైదుజ్ఞానేంద్రి-యంబులైదు

ప్రాణంబులైదునీ-పదునేడుగలసీయు

సూక్ష్మదేహముగబా-ల్చునునిజంబు

దానినే హసనా-తనువనుచుండురు

గావునఘనబంధ-కారీయగును

తే! గీ॥ ద్రుంపనేరనివారిని-ద్రుంచుచుండు

నదియునేననకెప్పుడు-నాత్మనిష్ఠ

బ్రహ్మమేననిప్రాజ్ఞుండు-వడయుముక్తి

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ॥

81

సీ॥ వాసనాక్షయముశా-శ్వేతిముక్తిహేతునా

ననుచుండ్రువిరివిగా-ఘనులుబుధులు

సంస్మృతి బహుళక-వృత్తులమూలంబండ్రు

సంసారమందగ-సకలక్రియలు

ప్రేరేషణముజేసి-ప్రియమునుబుట్టించు

సకలకర్మంబుల-బాడనొడుగ

జేముచుబ్రహ్మంబు-స్థితిగాన లేకుండ
 పారంబు లేకెప్పు-పాటుచుండు
 తే! గీ॥ పుణ్యవశమునవిశ్వంబు-బూర్ణముగను
 బ్రహ్మమేనను దృఢతర-భావమొంద
 నేతి నేతిమహావాక్య-రీతి నెరపు
 భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ॥

౯౨

సీ॥ అజ్ఞానమూలమై-నట్టి కారణశరీ
 రంబనునొకటికా-రాగృహంబు
 నిదియుజన్మంబుల-నెన్నియోదెచ్చుచు
 నన్నిదుఃఖములను-నందజేయు
 ప్రకృతియవిద్యయ-న్వికృతిననగిలియు
 వాననాస్ఫూర్తిచే-పాపజనిత
 సంసారమునుబుద్ధి-నక్షతగల్పించు
 కొని బ్రహ్మనిష్ఠచే-కూడనీదు
 తే! గీ॥ నట్టితనువునుజెఱుపంగ-నగునుజ్ఞాని
 యాత్మనిష్ఠులగొప్పియు-ననిశముడుగ
 నాత్మమాత్రమెయగునున-నాత్మగాక
 భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ-భవవినాశ॥

౯౩

సీ॥ కారణపుశరీర-మారయబీజమా
 యహమనుతత్త్వంబు-నదియుజెఱచి
 శుద్ధసత్త్వమనగ-సిద్ధపదంబున
 నదిమహాకారణ-మనగనెగడు

దీని నేచిత్తని, వృక్క-ని, దృశ్యాను
విధ, మనియును రియు - వివిధగతుల
నిర్మలనిస్సంగ-నిరుపద్రవంబని
నిర్వికారమనియు - నిర్వికల్ప.

తే. గీ॥ మనిస్వయంప్రకాశమనిన - త్యంబటందు
రవ్యయాఖండకూటస్థ - మైనబ్రహ్మ
మాత్రతనెలయు విజ్ఞాన - మయుడుజ్ఞాని
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య - భవవినాశ!

84

సీ॥ నిజవిలాసోల్లాస-నిశ్చయబ్రహ్మమం
దజ్ఞానబద్ధజ్ఞ-యాచి లేని
కాలంబునుండియు - కిడుపశీనంసార
పంకంబునందున - బడియు ప్రభాంతి
వనలక జీవుండు - బాధలబడుచుండు
భూరితత్వరహస్య - ములనుదెలిసి
విజ్ఞానదృష్టిచే - వేదాంతగమ్యమా
లలితవరబ్రహ్మ - లక్ష్మ్యమెఱిగి

తే. గీ॥ శక్తికొలదివిచారింప - ముక్తియుట్టి
దని తెలియుదాననాన శక్తి - యంతరించు
జివి తేజస్వరూపుడై - చెలగునపుడు
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య - భవవినాశ!

85

సీ॥ అవ్యక్తబీజమై - యల రామమాయ బు
ద్ధియున్నంధరూపమై - తేజరిల్లు

అహమనునదివల్ల - వానీకమగుమనం

బునుడశేంద్రియవర్గ - ములునుతోట

లావలసూక్షేంద్రి-యమ్ములుపంచత

న్నాత్రలు పెద్దకొ - మ్ములుగదనరు

పంచమహాభూత-పంక్తియురెమ్మలై

యాకులుపుష్పంబు - లమరుచుండు

తే! గీ॥ నదిశుభమశుభముల నెల్ల - నందుబ్రహ్మ

మాననాతనవృక్షంబ-యైదలిగ్గు

దాని జ్ఞానాసిఁచేదింపఁ - దనరుముక్తి

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ!

86

సీ॥ సప్తశుక్తిరణంబు - చదలఁబ్రకాశించి

బ్రహ్మాండతిమిరంబు - బాపినిలుచు

చందాన, నాత్మయు - చక్కగా దేహంబు

లోనుండివెలుపలి - లోకములను

నామరూపములెల్ల - నయముగావెల్లించు

మానససంయోగ - మహిమచేత

మనను దేనినిగూడి-మరగించరించునో

దానిరూపునుదాల్చు - తథ్యముగను

తే! గీ॥ పెక్కువిధభేదములచుగ-ల్పించి, నీచ

గతులగలిగించి, భ్రాంతుల-నతుకుమనసు

నదియుశుద్ధసమాధిలో - నణఁగముక్తి

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ!

87

సీ॥ బ్రహ్మవిద్యాభ్యాస-బలనిరూఢిమతి
 సాధునంగమమును - నలుపుటయును
 మలినవాసనలను-దొలగజెట్టుటచేత
 మరియుప్రాణాయామ-నిరతిచేత
 మనమధీనముజేసి - కొనుచునేకాగ్రభా
 వముగొయకుండుటే-వరమశాంతి
 యనుభూతియందున-నాశాంతిగలనదా
 చారపగుండెచాల-ధీగుండగును
 తే॥ గీ॥ మనసుగెలిచినముక్తిసం-పదయుగలుగు
 సుఖరసానందవరమును-జొన్నుచుండు
 తానుతానగుతత్త్వసం-ధానగరిమ
 భవ్యసిద్ధేశికలమల్ల-భవవిఘాతే॥

సీ॥ మొనసిభావాద్వైత-మునుక్రియాద్వైతము
 లనరెండుశైరగులై - యతిశయిల్లు
 చిద్విశేషవిలాస-చిహ్నతమగుచుభా
 వాద్వైతమదిశ్రేష్ఠ-మైతనర్పు
 పూర్ణయోగాభ్యాస-మునక్రియాద్వైతము
 తగుగానితొలుతటి-దానిమీర
 దన్నియోగములకు-ప్రాణమట్టుండుప్రా
 ణాయామమద్దాని-నాత్మదృష్టి
 తే॥ గీ॥ విశ్వమదిరేచకంబున-నశ్వరమని
 పూరకంబునబ్రహ్మమే-ముఖ్యమగుచు

కుంభకంబునదృఢమని - కూడముక్తి

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ - భవవినాశః॥

99

సీ॥ లేనిజగంబులు - లేక నేదోచెడు

నున్నవానినిగన - కున్నకతన

ఉన్నవానిగనలే - కున్నట్టిజగమెల్ల

మిన్నకే లేనిదై - మెలఁగుచుండు

ఉన్నదినిజమైన - నొనరయత్నించిన

పోవునేయదిలేక - పూజ్యముగను

లేనిసంసారంబు - లేనియర్థంబుల

లేనిమనసుతోడ - లేకదోచి

తే॥ గీ॥ యన్నియునుమనోలయమున - నాగియాత్మ

మఖమునదనయంతనదియు - శుద్ధవస్తు

వహృతరూపొందివెల్గొందు - నాద్యచుగుచు

భవ్యసిద్ధేశకలమళ్ళ - భవవినాశః॥

90

సీ॥ మనసునుఘట్టిలో - మగ్నమైయున్నప్పు

డేమియుతోపక - నెనగియుండు

నదివడివెలిదోచి - యంకురించినయపు

కలయగు నవుడులో - కములుగలుగు

బ్రహ్మంబు మొదలుస్తంభముదాకనీవిశ్వ

మంతయుమానసం - బైయెనంగు

నీశుండుమాయయు - నీజగద్వ్యాపృతి

సకలఁబుమనసున - సంభవించి

తే। గీ॥ దానిచేబంధమోక్షముల్ దనరుచుండు
గానమానసముజయించి - ఘనుడువిజ్ఞః
డమితగతినాత్మరతినల్పు - సహరహంబు
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ-భవవినాశ॥

91

సీ॥ అమనస్కుడైయుండు - నతడెవిజ్ఞానియా
నామనసువిలీన-మైనయతని
కపవగ్గము కరత-లామలకంబగు
నామరూపాదిగు-ణప్రపంచ
మదిమనఃకల్పితం-బగునష్టబ్రహ్మంబు
తెలియనేరకయట్టై - నిలిచియుండు
తెలియనియాత్మయే - తెలియననాత్మయై
మాయావికారమి - మ్మాడ్కిగలిగె
తే। గీ॥ మహితమాయావిలాసమ-ర్నంబు తెలియ
తనదునడనద్విలాసభే - దంబు తెలియ
భవములేనట్టిబ్రహ్మంబు - పరగవెలయు
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ-భవవినాశ॥

92

సీ॥ చిత్తుచేజగములు-సిద్ధ మాచిన్నాత్ర
చిద్బిందురూపమే-చిత్తుమాయ
మాయావిలాసమే-మహితాత్మయందుండు
చిన్నయాకారమై-చేలగుచుండు
బుద్ధిదేహముజగం - బులుమూడుమనసును
చిత్తుచేతనదోచి-స్థితినిబొంది

సువివేకదృష్టిచే శూన్యమాబ్రహ్మమే

సాక్షి తేజమఖండ-సత్యమూర్తి

తే! గీ॥ మాయగలియుటతన్నుదా-మరుగెవరచు

సారసాస్తునఖంజైక - చండకిరణ

మెటులనటులాత్మకిరణంబు-లెపుడువెలుగు

భవ్యసిద్ధేశకలమశృ-భవవినాశ

93

సీ॥ సంస్కారబలమున-సకలంబుచిత్తుచే

రూపనామములెల్ల-రూఢినాత్మ

బాడముచుండునువాని-పొడచూపనీకుండ

శ్రీవణంబుమననంబు-సత్ప్రేక్ష్యత్తి

సజనన్నేహంబు-సలుపుచునధ్యాత్మ

తత్వరహస్యసం-దర్శమెఱిగి

సువివేకియైజ్ఞాని-సోకడువిభ్రాంతి

మమతభాసియనంగ-మహితుడతడు

తే! గీ॥ ఘనతవిన్నవిల్లనుదాను-ఘనసమందు

పదిలపటచియువరత్తత్వ-భావముననె

వరనిధిధ్యానసంప్రతి-పరముగాంచు

భవ్యసిద్ధేశకలమశృ-భవవినాశ

94

సీ॥ ఏదివిన్ననుగాని-యేదికన్ననుగాని

శబ్దదృశ్యములెల్ల-శక్తికొలది

తనకన్నవేఱుగా-దలపకశ్రద్ధతో

బటగుచునాత్మాను-భవముకలిమి

యెపుడుమానసయోగ - మెడవకచవిగొని
 శబ్దదృశ్యంబుల-జాడఁజనక
 సూపశబ్దాదుల - సూక్ష్మతోజమ్ముచు
 సద్రహ్మహువంబు-జాలగనుచు
 తే! గీ! పరమశాంతునినిశ్చల-స్వాంతమెపుడు
 పవనచలితముగానిదీ - పంబురీతి
 నిర్వికారమఖండమై - నిలిచియుండు
 భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ - భవవినాశ!

95

సీ! ఘనమనోవాక్కాయ-కర్మంబులనునట్టి
 త్రికరణజనితమా-నకలకర్మ
 తెపుడుచేయుచునుండి- నెడతెగకెందును
 వాగ్వైఖరీయుత-బ్రహ్మతేజ
 మాత్మభావణమున-నాత్మచింతనమున
 నాత్మనిష్ఠులగూడి-ననయముండి
 ఘనకర్మములబాసి-గడువ్రబోధంబున
 బ్రహ్మభావమునను-పర్యటించి
 తే! గీ! యాత్మత్వప్తినిగాంచియా-ర్యజననేవ
 సంగమెల్లనుబాసి ని-స్సంగుడగుచు
 మునియు కాలముగడుపును - మోదమలర
 భవ్యసిద్ధేశకలమశ్శ-భవవినాశ!

96

సీ! తోచుదృశ్యములేక-చూచువస్తువులేదు

చూచువస్తువు లేక - దోచబోదు
 తోచుచూపముల్లె - చూచువానివృత్తాశ
 మహిమచే నెదుటనే - మాయతోడ
 తనుదాను దెలియక - తానెదోచుటలాయె
 మాయలేక నుతన - చాయగనునె
 మాయాసహాయుడా - మర్కజ్ఞుడాతడు
 తన్నెఱింగినమాయ - దలగకున్నె
 తే! గీ! యెదుగులేకున్నబ్రహ్మంబు - నెఱుగరాదు
 బ్రహ్మ మెఱిగినప్రకృతిదా - బాసిపోవు
 నద్వితీయనుఖానంద - మబ్బునపుడె
 భవ్యసిద్ధేశకలమల్ల - భవవినాశ!

97

సీ! ఉపశమదమతితి - ఊపరతులుచుత్ర
 ద్ధానమాధానసా - ధనములాలు
 సలవడజేయువా - డవికారబ్రహ్మంబు
 నిశ్చలంబుగదాను - నిలిచియుబహి
 రంతరింద్రియముల - నన్నిటివశమందు
 నుంచుకొనుచుతితి - ఊపరతుల
 విషువకరూఢిమై - పెంపగ్నైరాగ్య
 తత్త్వబోధంబుహ - స్తంగతమగు
 తే! గీ! నింద్రియవికారములడంగి - యెఱుకగలిగి
 బ్రహ్మవిజ్ఞానమొదవి శా - శ్వశనమాధి

మోక్షసామ్రాజ్యమబ్బునం - పూర్ణకళల

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశ!

98

సీ॥ జానవైరాగ్యవి-జ్ఞానోపరతులచే

ప్రజ్ఞావిశేషంబు - బలముచేత

అలఘుదివ్యాభేద్య-మాబ్రహ్మవిద్యచే

వేదమాతయుచాల - వెలయుచుండు

నావేదమర్కంబు - అన్నియుదెలిసిన

పరమవిజ్ఞానియకా - గురువరేణ్య

చరణముల్ గొలిచిత - త్సాక్షాత్కారమునజ్ఞాన

వహ్నిచేకర్కాది - పాపదహన

తే॥ గీ॥ మొనరజేసినకర్కంబు - లొదిగిపోయి

మబ్బువాసినచంద్రుని - మాట్కివోచి

యాత్మయునఖండతేజమై - యలరుచుండు

భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశ॥

99

సీ॥ నందినిపందిగా - పందినినందిగా

పాండిత్యబలమున - బలుకునట్టి

పండితమండలి - ప్రాభవమొట్టక

కావ్యనాటకతర్క - గతులజనక

కోటివిద్యులపొట్ట - కూటికేయనినమ్మి

వానిపై భ్రాంతిని - వదలిపెట్టి

ఘనభవాద్ధినిదాటి - గడుబ్రహ్మవిద్యచే

పరసంగరహితుడౌ - బ్రహ్మవిదుని

తే। గీ॥ యీశ్వరోపముగురుగొల్చి-యింద్రభోగ
మేసిశాశ్వతమనక దా-నెపుడుమేను
బుద్ధితేనట్టివరమొందు-శుద్ధమాని
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశ॥

100

సీ॥ వితత శైవాలసం-వృతనారజలముల
గొనబోకకడుదప్పి-గొనుచు, నెండ
మాపులవెనువెంట-బోవుమందునిరీతి
కర్మకాండములెల్ల-గట్టుకొనక
శైవాలగతినొప్పు-శారరబద్ధుడౌ
యాత్మయెల్లపుడుబ్రహ్మాంబటంచు
వచియించునామహా-వాక్యంబుననిశంబు
తనమానసమునభ-ద్రముగనుంచి
తే। గీ॥ బ్రహ్మభావనజేయుచు-భవవిరక్తి
నెచటనిలిచిననేగిన-నెఱుకగలిగి
వర్తనముచేయువాడెపో-బ్రహ్మమాని
భవ్యసిద్ధేశకలమశ్య-భవవినాశ॥

19

సీ॥ రత్నాకరమునయో-రజలంబునిలిచిశు
ద్ధాంబుపుల్లిరివిరక్తి-నాకసమున
పరలిమేఘాకృతి-నర్నించుకరణి బో
ధానందసాగరం-బందువెలయు
పరమరసామృతావర్ణధారలదొప్ప
దోగుచుబ్రహ్మసా-ధుత్వమెరిగి

వద్యవద్యంబున - పరమసిద్ధేశుండు

మకుటమందున నొప్పు - మహిమగాంచి

తే! గీ! బ్రహ్మవిత్వానమకజ-భక్తుజ్ఞాన

కొట్టచున్వయవా రాసి-కుముదహితుడు

రమ్యగుణుడు రామస్వామిరచన జేసె

గ్రంథమియ్యదిస్థిశు - కరుణవెలయ!

102

శ్రీఆత్మబోధసిద్ధశ్లోకము

సంపూర్ణము.

అనుభవచికిత్సాదర్శనము.

మూడవకూర్పు మంచికాగితములు. సాగనినఅమ్మ

యోగ్యింధమున జౌషధములనుచేయుగుట్టు బయలుపెట్టబడియున్నది ఏబది సంవత్సరములుగ లోకమునందేనేక ఫలములందు ఉపయోగింపబడి యనేకులను రక్షించిన బృహత్పత్ర వైద్యపండిత లోకరాజు వసంతపురం మునెయ్యగారి అనుభవములో నాడి గుణమిచ్చిన జౌషధములను కొంచెమయినను మరుగుపెట్టక బాలురు సహితము నమ్మకముగా యివ్వతగిన జౌషధములనుజేయు పద్ధతులను వ్రాయబడినది.

యోపుస్తుకపు సహాయమున ఎంతమాత్రపు పార్థమిక వైద్యజ్ఞానము గలవారయినను తమంతటతామే జౌషధముల చేసికొనగలరని మానమ్యము. యోగ్యింధమునందు సుమారు 500 పుటలు. 1800 చికిత్సలు చేయుటకు చక్కని తేనెలూకు తేటతెనుగు పద్యములు బాలరకు సహితము అర్థమగునట్లు అచ్చటచ్చట కఠినపదములను తెలుగుటీకతోసహా వ్రాయబడినది.

ఈగ్రంథముందలి చికిత్సలలో నొక్కటియైనను గుణమునిగ్గుటకు తప్పినదని యజువుచేసిన సామ్మ వాపునుయివ్వబడును. కల 2 8-0

విషవృత్తివిషమంజరి.

అనుభవచికిత్సాదర్శనము, నాడీనక్షత్రమాల మన్నగు గ్రంథములను రచించి జగత్పసిద్ధిగాంచిన లోకరాజు వసంతపురం మునెయ్యగారిచే రచియింపబడినది.

ఈగ్రంథము మితిమీరి భుజించిన ప్రతివస్తువుననుకూలముగులనులేట తెలుగు పద్యములుగా వ్రాయబడినది అన్నివిధములైన గడ్డదనుసులు కూరికాయలు, పువ్విధములైన ఫలములు, అన్నిమాంసములు, విషపదార్థములు, తేలు, పాము, జెర్ర మొదలగు విషజంతువులు, చీమలు నల్లుల బొదలను తొలగించు పద్ధతులను కాపులేని మామిడి చెట్లను కాపునిచ్చుపద్ధతులను ఇది యవి యననే ప్రపంచమున సామాన్యముగ దొఱప అన్నివస్తువులను పొర పొలున భుజించిన అన్నిటికిని విరుగులును ఈగ్రంథమున చక్కగ వర్ణింపబడినవి ఇట్టిగ్రంథము తెనుగుభాషలో దొరుకుటదుర్లభము ఈగ్రంథము వైద్యులకేగాక అందఱకును చాలాముఖ్యమైనదని మేము ఖండితముగా చెప్పగలము ఈగ్రంథరాజును అనేక గొప్పవైద్యులనెల్ల ప్రశ్నియింప నుండతగినదని పొగడ్తగాంచినది. ఇందు సుమారు 400 పద్యములు గలవు, కల 0-8-0

... ౧౬౬. ఆనోనకారిణీసోక్తు, పొగ్గుటూరు.

